

Менеджмент

УДК 336.64

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.16751291>

**«Зелене» інвестування як механізм забезпечення стратегічних змін галузей
національної економіки: потенціал та соціально-економічні переваги**

Іванченков Вячеслав Сергійович

кандидат економічних наук, докторант кафедри маркетингу, підприємництва і
торгівлі Одеського національного технологічного університету,
вул. Канатна, 112, м. Одеса, Україна, 65039,
<https://orcid.org/0000-0002-7074-3024>

Прийнято: 10.06.2025 | Опубліковано: 23.06.2025

***Анотація.** Запровадження зелених стандартів та практик, стимулювання зелених інвестицій та переведення бізнесу на принципи циркулярної економіки стають невід'ємними умовами успішного «зеленого» курсу, що відкриває доступ до європейських ринків. Встановлено, що зелені проекти є потужним драйвером для сталого розвитку громад. Обґрунтовано елементи потенціалу «зеленого» інвестування, їх переваги, недоліки та принципи формування в сучасних умовах господарювання. Також виокремлено спільні риси впровадження «зеленого» інвестування в закордонній практиці: формування масштабних фінансових потоків, диверсифікація інвестиційних портфелів, спрямованість на інноваційний розвиток, зростання ESG-інвестування, стимулювання зайнятості. Доведено, що економічні вигоди від зеленого інвестування пов'язані із залученням капіталу в «зелені» галузі з метою диверсифікації регіональних економік; стимулюванням розвитку суміжних виробництв та послуг; створенням нових робочих місць; збільшенням*

податкових надходжень. Такі інвестиції забезпечують можливість фінансування важливих соціальних програм і проєктів інфраструктури. Визначено, що «зелене» інвестування – це не просто екологічна ініціатива, а стратегічний інструмент побудови сталого, процвітаючого і життєздатного майбутнього українських регіонів. Воно дозволяє досягти балансу між економічним зростанням окремих галузей і збереженням довкілля. В плані структурних трансформацій економіки такі інвестиції приносять користь як сьогодні, так і в довгостроковій перспективі.

Ключові слова: *«зелене» інвестування, потенціал, сталий розвиток, зайнятість, «зелені» стандарти, структурні трансформації, інтеграція.*

«Green» investment as a mechanism for ensuring strategic changes in sectors of the national economy: potential and socio-economic benefits

Ivanchenkov Viacheslav

Candidate of Science in Economics, Associate Professor, Doctoral Student,
Department of Trade, Entrepreneurship, Commodity Studies, and Business
Management, Odesa National University of Technology,
Kanatna St., 112, Odessa, Ukraine, 65039,
<https://orcid.org/0000-0002-7074-3024>

Annotation. *The introduction of green standards and practices, the stimulation of green investments, and the transition of business to the principles of the circular economy are becoming integral conditions for a successful "green" course, which opens access to European markets. The purpose of the study is to substantiate the features, potential, advantages, and disadvantages of "green" investment as a mechanism for ensuring strategic changes in the sectors of the national economy.*

It has been established that green projects are a powerful driver for the sustainable development of communities. The elements of the potential of "green"

investment, their advantages, disadvantages, and principles of formation in modern economic conditions are substantiated. Standard features of the implementation of "green" investment in foreign practice are also highlighted: the formation of large-scale financial flows, diversification of investment portfolios, focus on innovative development, growth of ESG-investment, and employment stimulation.

It is proven that the economic benefits of green investment are associated with attracting capital to "green" industries in order to diversify regional economies; stimulating the development of related industries and services through the formation of new value chains; creating new jobs; increasing tax revenues to local budgets, which allows financing important social programs and infrastructure projects. It has been determined that "green" investment is not just an environmental initiative, but a strategic tool for building a more sustainable, prosperous, and viable future for Ukrainian regions, ensuring a balance between the economic growth of specific industries and environmental protection. In terms of structural transformations of the economy, such investments are beneficial both today and in the long term.

Therefore, green investing is not just an environmental initiative but a strategic tool for building a more sustainable, prosperous, and viable future for Ukrainian regions, ensuring a balance between economic growth in specific sectors and environmental preservation. These are investments that bring benefits both today and in the long term.

Keywords: *"green" investment, potential, sustainable development, employment, "green" standards, structural transformations, integration.*

Постановка проблеми. Актуальність дослідження практичних питань реалізації концепції зеленого інвестування зумовлена низкою критичних факторів, що постають перед Україною у повоєнний та післявоєнний періоди, та відповідає глобальним викликам сталого розвитку сьогодення. Очевидним стає те, що масштабна руйнація інфраструктури та промислового потенціалу внаслідок повномасштабної агресії РФ, яку спостерігаємо регулярно і від якої

потерпає бізнес, вимагає не просто відновлення, а кардинальної модернізації національної економіки на нових, сталих засадах. Зелене інвестування в цьому контексті виступає не лише джерелом фінансування бажаної відбудови, а в більшій мірі ключовим інструментом для формування інноваційної, ресурсоефективної та конкурентоспроможної моделі господарювання.

Слід також зазначити, що інтеграція України до Європейського Союзу процедурно передбачає поступове приведення національного законодавства та економічних стандартів до норм ЄС, зокрема у сферах екології та сталого розвитку, що однозначно треба враховувати під час визначення заходів, спрямованих на структурні трансформації галузевого характеру. Запровадження зелених стандартів та практик, стимулювання зелених інвестицій та переведення бізнесу на принципи циркулярної економіки, вочевидь, є невід'ємними умовами успішного виконання зобов'язань в рамках Європейського зеленого курсу та відкриває доступ до європейських ринків і фінансових механізмів, про що говорять в науковій спільноті [10, С. 135]. Також, глобальний тренд на декарбонізацію та циркулярну економіку створює нові можливості для українських галузей, але вимагає значних інвестицій у «зелені» технології та інновації.

Отже, «зелене» інвестування має значний потенціал для диверсифікації економіки регіонів, що постраждали від військового конфлікту, та створення нових робочих місць, сприяючи соціальній стабілізації та зменшенню відтоку населення з цих територій. Відбудова, орієнтована на зростання, передбачає не просто відновлення, а створення в довгостроковій перспективі стійкої, екологічно відповідальної та соціально орієнтованої економіки. Важливим в зазначеному контексті також вважаємо зміцнення енергетичної безпеки та зменшення залежності від викопного палива через інвестиції у відновлювані джерела енергії, що є стратегічним пріоритетом для України, особливо з огляду на необхідність мінімізації ризиків, пов'язаних з імпортом енергоресурсів.

Таким чином, комплексне дослідження потенціалу зеленого інвестування, його механізмів впливу на стратегічні галузеві зміни та аналіз соціально-економічних переваг є своєчасним та необхідним для розробки ефективної державної політики, залучення міжнародних партнерів та формування фундаменту для сталого відновлення та розвитку України у повоєнний період. Результати таких досліджень з практичної точки зору стануть цінною основою для прийняття управлінських рішень та формування довгострокової стратегії економічного відродження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Наявні у відкритому доступі дослідження зарубіжних та вітчизняних науковців у сфері зеленої економіки та інвестування в сфері бізнесу підкреслюють їх багатоаспектність, комплексний характер. Так у своїх працях указану проблематику дослідили такі науковці, як: О. Зінченко[2], Б. Луців [3], Т. Майорова, І. Мартусенко, В. Мельник [4], О. Погріщук, Т. Орехова [7], М. Роздобудько, В. Рублик [8] та інші. В сучасних реаліях зелені інвестиційні проєкти стають одним з основних рушіїв сталого та довгострокового економічного зростання як для світової економіки в цілому, так і для української зокрема. Незважаючи на значний інтерес наукової спільноти до зазначеної проблематики, низка важливих аспектів залишаються недостатньо опрацьованими, особливо в контексті структурних змін та соціально-економічної ефективності з урахуванням сучасних кризових ситуацій.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою дослідження є обґрунтування особливостей, потенціалу, переваг та недоліків «зеленого» інвестування як механізму забезпечення стратегічних змін галузей національної економіки.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Потенціал зеленого інвестування – це не просто можливість залучити кошти, а й трансформаційна сила, що може радикально змінити економіку, зробити її більш стійкою, ефективною та конкурентоспроможною.

Потенціал зеленого інвестування величезний, як у масштабах глобальних, так і стосовно окремих національних економік.

На глобальному рівні потенціал зеленого інвестування є колосальним і постійно зростає, відображаючи нагальну потребу у декарбонізації економіки та адаптації до зміни клімату. Науковці майже всіх профільних напрямів б'ють на сполох, бо процес зменшення викидів парникових газів та перехід до більш екологічно чистих джерел енергії та практик, щоб пом'якшити вплив людської діяльності на зміну клімату, поки відбувається точково і слабкими темпами. У 2023 році компанія Google викинула в атмосферу 14,3 мільйона метричних тон вуглецю, а це на 48% більше, ніж у 2019 році, та на 13% більше порівняно з попереднім роком [9].

Таке зростання обумовлене підвищенням споживання енергії дата-центрами, які забезпечують роботу штучного інтелекту. У звіті наголошується, що скорочення викидів стає складнішим у міру інтеграції ІІІ в дедалі більше продуктів. Компанія, звісно, вживає заходи для зменшення впливу на довкілля, зокрема через програму відновлення води, яка покликана компенсувати її споживання в об'єктах компанії. Їм вдалося досягти 18% водовідновлення завдяки проектам з управління іригацією та відновлення водозборів. Проте навіть ці кроки не нівелюють проблеми, пов'язаної з високим енергоспоживанням ІІІ.

В цілому в результаті узагальнення наукових досліджень в контексті впровадження «зеленого» інвестування в закордонній практиці можна виокремити спільні риси:

1) Формування масштабних фінансових потоків. Світова спільнота визнає необхідність значних інвестицій у зелену економіку. За оцінками, щорічні інвестиції у низьковуглецевий енергетичний перехід у 2024 році вже перевищили \$2 трлн, і ця цифра має зрости до \$5.6 трлн на рік з 2025 по 2030 рік, щоб досягти глобального нульового рівня викидів до 2050 року. Це величезний капітал, що шукає «зелені» проекти [1].

2) Диверсифікація інвестиційних портфелів як принцип зеленого інвестування, говорить про те, що інвестори все більше усвідомлюють ризики, пов'язані з традиційними активами, та шукають можливості для диверсифікації своїх портфелів за рахунок зелених інвестицій, які часто демонструють стабільнішу дохідність у довгостроковій перспективі [7, 8].

3) Спрямованість на інноваційний розвиток. Як показує практика, зелене інвестування стимулює розробку та впровадження нових технологій у сферах відновлюваної енергетики, енергоефективності, циркулярної економіки, «зеленого» транспорту та сільського господарства. Це призводить до появи нових ринків та бізнес-можливостей.

4) Зростання ESG-інвестування, що викликане зростає кількістю інвесторів, які інтегрують екологічні, соціальні та управлінські (ESG) критерії у свої інвестиційні рішення, що у підсумку підвищує привабливість «зелених» активів.

5) Створення нових робочих місць. Справа в тому, що перехід до зеленої економіки сприяє створенню «зелених» робочих місць у різних секторах, від виробництва обладнання для ВДЕ до екотуризму та управління відходами. Головні виклики в цьому процесі пов'язані із відповідністю знань і навичок працівників новим умовам, їх екологічна культура та принципи.

Про потенціал зеленого інвестування в Україні хочеться сказати окремо. Ще до війни агросектор є третім за викидами серед основних секторів економіки України та займає одну з ключових позицій в економіці України, забезпечуючи 9% ВВП, 18% зайнятості суб'єктів господарювання та 6% податкових надходжень [6].

Для України, особливо у повоєнний та післявоєнний періоди, потенціал зеленого інвестування слід сприймати не просто як значущий, а й стратегічно важливий, бо має потужну трансформаційну природу, що може бути проаналізовано за масштабом відбудови, можливостями впровадження відновлюваних джерел енергії (ВДЕ), енергоефективністю галузей, а також виконання зобов'язань щодо інтеграції до ЄС та міжнародних відносин.

Україна має унікальну ситуацію, яка характеризується через потреби у відновленні зруйнованої інфраструктури та промислових об'єктів створює унікальну можливість відбудувати країну за принципами «зеленої» економіки, інтегруючи сучасні екологічні стандарти та технології. Це дозволяє уникнути відтворення застарілих та екологічно шкідливих практик. Також Україна має величезний, значною мірою нереалізований потенціал для розвитку відновлюваних джерел енергії – сонячної, вітрової, біомаси, гідроенергетики. До повномасштабної агресії Україна входила до ТОП-10 країн світу за темпами розвитку ВДЕ, що однозначно створює фундамент для енергетичної незалежності та децентралізації енергосистеми.

Національна економіка залишається однією з найбільш енергоємних у Європі. Модернізація житлово-комунального господарства, промисловості та транспорту через впровадження енергоефективних технологій має колосальний потенціал для зелених інвестицій, що призведе до значної економії ресурсів та зниження викидів. За оцінками МФК, потенціал українського ринку зелених інвестицій у сферах енергоефективності та чистої енергетики становить 73 млрд доларів [5].

Наша країна є одним з найбільших аграрних гравців. Розвиток органічного землеробства, впровадження сталих практик та біоенергетичних проєктів на базі сільськогосподарської сировини відкриває широкі можливості для зеленого інвестування та позиціонування України на світовому ринку «зеленої» продукції. Хоча слід зазначити, що такі сектори, як управління відходами та водними ресурсами потребують значних інвестицій для модернізації та впровадження сучасних технологій переробки відходів, очищення стічних вод та раціонального використання водних ресурсів. Це створює великий потенціал для реалізації «зелених» проєктів в найближчій перспективі. Слушною є думка авторів [2, С. 31; 4, С. 83], що щоб реалізувати «зелений» курс, країни мають модернізувати свої промислові системи відповідно до сучасних стандартів

екологічно сталого виробництва та забезпечити належне фінансування цього переходу.

Окремо треба акцентувати увагу на зобов'язаннях України щодо інтеграції до ЄС, зокрема виконання умов Європейського зеленого курсу, є потужним стимулом для зеленого інвестування. Це не тільки вимога, а й можливість отримати доступ до європейських фінансових інструментів та експертизи. Післявоєнна відбудова України буде супроводжуватися значною міжнародною фінансовою та технічною допомогою, значна частина якої буде спрямована на «зелені» проєкти та ініціативи, враховуючи їх податкову складову [3, 10]. Це створює унікальне «вікно можливостей» для залучення міжнародного зеленого капіталу. Зокрема, рішення COP 29 про збільшення глобального кліматичного фінансування до \$300 млрд щорічно до 2035 року відкриває безпрецедентні можливості для України.

Отже, незважаючи на значні виклики, пов'язані з війною (політична нестабільність, ризики, руйнування, бюрократичні перешкоди та корупція), потенціал зеленого інвестування в Україні є одним з найвищих у Європі. Він може стати ключовим рушієм не лише для відновлення, а й для формування принципово нової, стійкої та конкурентоспроможної національної економіки, інтегрованої у світові зелені ринки.

Взаємозв'язок між елементами потенціалу зеленого інвестування з певними принципами їх формування, що враховують релевантні переваги та ризики наведено у табл. 1.

Слід зазначити, що «зелене» інвестування відіграє ключову роль у трансформації регіональної економіки України, пропонуючи значні соціально-економічні переваги. Впровадження зелених проєктів, таких як будівництво сонячних електростанцій чи вітропарків, модернізація енергетичної інфраструктури, розвиток екологічного транспорту та переробки відходів, стимулює **створення нових робочих місць** безпосередньо в регіонах.

Таблиця 1

Елементи потенціалу «зеленого» інвестування, їх переваги, недоліки та
принципами формування

Елемент потенціалу	Переваги	Недоліки	Принципи формування
Людський потенціал	Знання, навички, досвід, креативність, адаптивність, інноваційність, лояльність, мотивація, здатність до саморозвитку.	Обмеженість за часом, висока вартість розвитку та утримання, ризик «відтоку мізків», вплив людського фактора (емоції, помилки).	Розвиток (постійне навчання, підвищення кваліфікації). Мотивація (справедлива оплата праці, визнання, можливості для зростання). Управління (ефективне лідерство, командна робота, делегування повноважень). Збереження (створення комфортних умов праці, сприятливий мікроклімат).
Матеріальний потенціал	Основа для виробництва, відчутність, можливість оцінки, ліквідність (деякі активи).	Моральне та фізичне зношення, потреба в постійному оновленні та обслуговуванні, високі початкові інвестиції, залежність від ринкових цін.	Ефективне використання (оптимізація виробничих процесів). Оновлення (інвестиції в сучасне обладнання). Облік (точний облік та контроль за використанням). Збереження (належне зберігання та обслуговування).
Фінансовий потенціал	Забезпечення діяльності, інвестиції, гнучкість у прийнятті рішень, можливість розвитку.	Залежність від зовнішніх факторів (курси валют, інфляція), ризики інвестицій, потреба в ефективному управлінні, можливість знецінення.	Планування (бюджетування, фінансове прогнозування). Оптимізація (ефективне управління грошовими потоками). Залучення (пошук оптимальних джерел фінансування). Контроль (постійний моніторинг фінансових показників).
Інформаційний потенціал	Доступ до знань, підвищення ефективності прийняття рішень, інновації, конкурентна перевага.	Велика кількість даних, що вимагає обробки та аналізу, ризик втрати або викривлення інформації, потреба в захисті даних, висока вартість інформаційних систем	Збір (систематичний збір релевантної інформації). Аналіз (використання сучасних методів аналізу даних). Зберігання (надійне та безпечне зберігання інформації). Розповсюдження (своєчасне доведення інформації до зацікавлених сторін).
Організаційний потенціал	Ефективність управління, гнучкість, швидкість	Бюрократія, інерція, складнощі з	Структурування (чітка ієрархія та розподіл функцій)/

	реагування на зміни, здатність до масштабування.	впровадженням змін, конфлікти інтересів.	Координація (ефективна взаємодія між підрозділами). Адаптація (здатність до швидких змін). Делегування (розумне розподілення повноважень).
Природний потенціал	Джерело ресурсів (сировина, енергія), основа для сільського господарства, туризму, забезпечення життєдіяльності (вода, повітря), екосистемні послуги.	Вичерпність ресурсів, залежність від кліматичних умов, вразливість до забруднення та деградації, невідновлюваність деяких ресурсів, потреба в значних інвестиціях для відновлення.	Рациональне використання (оптимізація споживання, зменшення відходів). Відновлення (заходи з рекультивації, лісовідновлення). Захист (збереження біорізноманіття, боротьба із забрудненням). Сталий розвиток (баланс між економічними, соціальними та екологічними потребами).

Ці робочі місця охоплюють широкий спектр кваліфікацій, від інженерів та техніків до будівельників і фахівців з обслуговування, сприяючи зменшенню безробіття та підвищенню рівня доходів місцевого населення.

Крім того, зелені проєкти сприяють **покращенню якості життя** мешканців регіонів. Наприклад, інвестиції в енергоефективність будівель зменшують витрати на комунальні послуги для домогосподарств і підвищують комфорт проживання. Проєкти з управління відходами, такі як сучасні сміттєпереробні заводи, не тільки зменшують забруднення навколишнього середовища, а й покращують санітарно-епідеміологічну ситуацію, що позитивно впливає на здоров'я населення. Розвиток зелених зон і екологічного туризму робить регіони привабливішими для життя та відпочинку.

На рівні **економічного розвитку** зелене інвестування приваблює додаткові капітали в регіони, сприяючи диверсифікації місцевих економік та зниженню залежності від традиційних, часто ресурсомістких галузей. Це стимулює розвиток суміжних виробництв та послуг, таких як виробництво обладнання для відновлюваної енергетики, консалтинг у сфері сталого розвитку або екологічна освіта. Збільшення податкових надходжень від нових підприємств та підвищення економічної активності зміцнює регіональні

бюджети, дозволяючи фінансувати соціальні програми та інфраструктурні проєкти. Прикладом може бути розвиток вітроенергетики в Одеській чи Запорізькій областях, де створення нових об'єктів забезпечує зайнятість та стабільні податкові надходження до місцевих громад. Аналогічно, проєкти з біоенергетики у Вінницькій або Полтавській областях створюють замкнені цикли виробництва, підвищуючи енергетичну безпеку та економічну стабільність. Зелені проєкти також сприяють впровадженню інноваційних технологій, підвищуючи конкурентоспроможність регіонів на національному та міжнародному рівнях. Зрештою, це створює стійку основу для довгострокового та збалансованого розвитку, що є критично важливим для майбутнього України.

У контексті нашого дослідження, поточна ситуація в Україні, що склалася ще внаслідок пандемії COVID-19 та повномасштабного російського вторгнення, підкреслює нагальну потребу в переорієнтації на відновлювані джерела енергії. Ці події не лише спричинили серйозні економічні виклики, але й призвели до значних руйнувань критичної енергетичної інфраструктури, роблячи питання енергетичної безпеки та сталості надзвичайно актуальним.

Саме тому зараз, як ніколи раніше, життєво важливо розбудувати міцну фінансову інфраструктуру всередині України. Це включає в себе відродження та модернізацію фондової і товарної бірж, а також оновлення банківського та фінансового регулювання з урахуванням поточних тенденцій Цілей сталого розвитку (ЦСР). Крім того, необхідно створити ефективну систему управління ризиками та нагляду за фінансуванням процесу відбудови країни.

У віддаленій перспективі необхідно зробити все, щоб Україна могла не лише досягти, а й закріпити свою позицію як ключового екологічного енергетичного та зеленого фінансового центру Європи.

Висновки. Проведене дослідження розкриває багатогранні соціально-економічні переваги зеленого інвестування на регіональному рівні в Україні. Встановлено, що зелені проєкти – від об'єктів відновлюваної енергетики до систем управління відходами та енергоефективності – є потужним драйвером

для сталого розвитку громад. Вони не лише сприяють значному зростанню зайнятості, створюючи нові робочі місця для широкого кола спеціалістів, а й відіграють вирішальну роль у покращенні якості життя місцевого населення. Це виявляється у зниженні комунальних витрат, покращенні екологічної ситуації через зменшення забруднення, а також у розвитку рекреаційних зон, що робить регіони привабливішими для проживання та туризму.

Доведено, що економічна вигода від зеленого інвестування також є беззаперечною. Залучення капіталу в «зелені» галузі диверсифікує регіональні економіки, зменшуючи їхню залежність від традиційних, часто застарілих промислових секторів. Це стимулює розвиток суміжних виробництв та послуг, формуючи нові ланцюжки вартості та підвищуючи загальну економічну активність. Як наслідок, збільшуються податкові надходження до місцевих бюджетів, що дозволяє фінансувати важливі соціальні програми та інфраструктурні проєкти, зміцнюючи самодостатність та стійкість регіонів. Впровадження інноваційних «зелених» технологій також підвищує конкурентоспроможність українських регіонів на національному та міжнародному ринках, сприяючи модернізації економіки та її інтеграції у глобальні сталі ланцюжки. Отже, «зелене» інвестування є не просто екологічною ініціативою, а стратегічним інструментом для побудови більш стійкого, процвітаючого та життєздатного майбутнього для українських регіонів, забезпечуючи баланс між економічним зростанням певних галузей та збереженням навколишнього середовища. Це інвестиції, які приносять користь як сьогодні, так і в довгостроковій перспективі.

Подальші дослідження могли б зосередитися на кількісній оцінці специфічних економічних мультиплікаторів зелених проєктів для різних регіонів України, а також на аналізі довгострокових соціальних наслідків таких інвестицій, включаючи зміни у структурі зайнятості та міграційні процеси.

Список використаних джерел

1. Джакобоне Б. Глобальні інвестиції в енергетичний перехід вперше досягли 2 трильйонів доларів у 2024 році // Latitude Media.inc. URL: https://www.latitudemedia.com/news/in-a-first-global-investment-in-the-energy-transition-hit-2-trillion-in-2024/?utm_source=chatgpt.com
2. Зінченко О. А. Світові тренди «зеленого» інвестування. *Економічний простір*, 2022. Вип. 177, 31-34. DOI: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/177-5>
3. Луців Б., Майорова Т., Луців П. «Зелені фінанси» в парадигмі сталого інвестиційного розвитку економіки України. *Світ фінансів*. 2023. 3(76). 2023. С. 61-76. DOI: <https://doi.org/10.35774/SF2023.03.064>
4. Мельник В., Мартусенко І., Погрішук О. Зелене зростання у забезпеченні сталого розвитку економіки: євроінтеграційний вектор. *Вісник економіки*. 2023. Вип. 4. С. 82–93. DOI: <https://doi.org/10.35774/visnyk2023.04.082>
5. Механізм фінансування «зеленого» переходу. Звіт Українського Фонду Сталого розвитку за підтримки Міжнародного Фонду «Відродження» та ЄС в рамках проєкту «EU4USociety». URL: <https://ukrsf.org/green-finance-ua/>
6. Названо шляхи вирішення проблем викидів парникових газів у агросекторі // Agropolit.com. URL: <https://agropolit.com/news/21225-nazvano-virishennya-problem-vikidiv-parnikovih-gaziv-u-agrosektori>
7. Орехова Т.В., Роздобудько М.М. Теоретичні аспекти та основні тенденції розвитку «зелених» інвестицій у глобальному вимірі. *Економіка і організація управління*. 2022. № 1 (45). С. 39-46
8. Рублик В. М. Зелені облігації як інструмент фінансування екологічних проєктів. *Інвестиції: практика та досвід*. 2020. № 4. С. 72–76. DOI: <https://doi.org/10.32702/23066814.2020.4.72>
9. Старк С. Розвиток ІІІ збільшує викиди парникових газів та енерговитрати у Google // Inweb Media. URL: <https://theinweb.media/rozvitok-shi-zbilshuye-vikidi-parnikovih-gaziv-ta-energovitrati-u-google/>

10. Ivanov Yu., Karpova V., Revenko O. European support Ukraine facility: problems and challenges. *Proceedings of the VI International Conference on European Dimensions of Sustainable Development*, May 15 – 17, 2024. Kyiv: NUFT. 2024. P. 135.
11. Ігнатченко А., Ковальов Б., Федина С., Попова А. Аналіз дефініційної основи терміну «екологічні (зелені) інвестиції» та їх класифікація. *Mechanism of an Economic Regulation*, 2020 (2(88), с. 138-148. <https://doi.org/10.21272/mer.2020.88.12>
12. Солопун, Н. М. «Зелені» інвестиції як приклад соціально-перетворювального впливу у функціонуванні автомобільного транспорту. Проблеми і перспективи розвитку підприємництва : зб. наук. пр. [Електронний ресурс] / Харків. нац. автомоб.-дор. ун-т. Харків, 2019. № 2 (23). С. 201–209.
13. Чала В.С., Орловська Ю.В., Глущенко А.В. Європейські практики інвестування зеленого будівництва: Підручник Д.: ПДАБА. 2023. 148 с.
14. Пімоненко Т.В., Лущик К.В. Зелене інвестування: досвід ЄС для України. *Вісник Сумського державного університету. Серія Економіка*. 2017. № 4. С. 121-127. DOI: 10.21272/1817-9215.2017.4-15
15. Хомутенко Л.І., Кіріл'єва А.В. Принципи формування «зеленого» інвестування країни, роль та значення для конкурентоспроможності. *Вісник Сумського державного університету. Серія Економіка*. 2020. № 1. С. 55-61. DOI: 10.21272/ 1817-9215.2020.1-06.